

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 26.6.2014
COM(2014) 382 final

2014/0202 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 în ceea ce privește stabilirea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate de minorii neînsoțiți care nu au membri de familie, frați, surori sau rude aflate în mod legal pe teritoriul unui stat membru

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- Motivele propunerii

Această propunere este o modificare a articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid¹ (în continuare: „Regulamentul Dublin III”).

În cursul negocierilor privind Regulamentul Dublin III, colegislatorii au convenit să lase deschisă problema minorilor neînsoțiți care solicită protecție internațională în Uniunea Europeană și care nu au niciun membru al familiei, un frate, o soră sau o rudă prezentă pe teritoriul statelor membre și, în esență, să nu modifice dispozițiile conexe prevăzute la articolul 8 alineatul (4) (și anume, dispozițiile care reflectă textul articolului 6 al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (în continuare: „Regulamentul Dublin”)² și să facă o declarație, anexată la regulamentul, cu următorul conținut:

„Consiliul și Parlamentul European invită Comisia să analizeze, fără a se aduce atingere dreptului său de inițiativă, posibilitatea unei revizuirii a articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul Dublin reformat, de îndată ce Curtea de Justiție va pronunța o hotărâre în cauza C-648/11, MA și alții/Secretary of State for the Home Department, și cel târziu până la termenul prevăzut la articolul 46 din Regulamentul Dublin. Atât Parlamentul European, cât și Consiliul își vor exercita în acel moment competențele legislative ținând seama de interesul superior al copilului.”

Comisia a fost de acord, prin aceeași declarație, cu abordările care i-au fost propuse:

„În virtutea spiritului de compromis și pentru a asigura adoptarea imediată a propunerii, Comisia acceptă să analizeze această solicitare, pe care o înțelege ca fiind limitată la prezentele circumstanțe specifice, fără să creeze un precedent.

La 6 iunie 2013, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat hotărârea în cauza C-648/11, dispunând următoarele:

„Articolul 6 al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe trebuie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele din litigiul principal, în care un minor neînsoțit, care nu are niciun membru al familiei prezent în mod legal pe teritoriul unui stat membru, a depus cereri de azil în mai multe state membre, desemnează ca <<stat membru responsabil>> statul membru în care se află minorul respectiv după ce a depus acolo o cerere de azil”.

- Obiectivele propunerii

Această propunere ține seama în cea mai mare măsură de hotărârea Curții de Justiție în cauza C-648/11. Aceasta vizează eliminarea ambiguității actuale a dispoziției privind minorii

¹ JO L 180/31, 29.6.2013, p. 31.

² JO L 50, 25.2.2003, p. 1.

neînsoțiți care nu au membri ai familiei, frați, surori sau rude pe teritoriul statelor membre, în sensul că se oferă securitate juridică în ceea ce privește responsabilitatea privind examinarea cererii de protecție internațională în astfel de cazuri.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI EVALUĂRILE IMPACTULUI

Nu au fost necesare consultări specifice și evaluări de impact pentru pregătirea prezentei propuneri, întrucât această propunere, care vizează un obiectiv precis, reprezintă o continuare a consultării ample și a evaluărilor impactului întreprinse deja de Comisie în pregătirea propunerii COM(2008)820 final de reformare a Regulamentului (CE) nr. 343/2003 al Consiliului. Prin urmare, consultările efectuate de Comisie în pregătirea acestei propuneri se aplică și în cazul prezentei propuneri.

Comisia consideră că propunerea de modificare a articolului 8 alineatul (4) ar trebui să fie prezentată cât mai curând posibil, pentru a se garanta securitatea juridică în ceea ce privește dispozițiile privind minorii neînsoțiți în cadrul „procedurii Dublin”. În plus, este indispensabil să existe o versiune finală a articolului în cauză înainte de a se prevedea dispoziții suplimentare privind minorii neînsoțiți întemeiate pe articolului 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

• Rezumatul acțiunii propuse

Prezenta propunere abordează chestiunea responsabilității privind examinarea cererii de azil prezentată de un minor neînsoțit, care nu are familie, frați, surori sau rude pe teritoriul UE. Dispoziția propusă se referă la cele două cazuri posibile de minori neînsoțiți care se află în această situație:

Alineatul (4a) reglementează situația similară celei descrise în cauza C-648/11, și anume, situația în care un minor neînsoțit, fără familie, frați, surori sau rude pe teritoriul UE, a prezentat cereri multiple de azil, inclusiv în statul membru în care se află minorul la momentul respectiv. În acest caz, statul membru responsabil este stabilit în conformitate cu hotărârea Curții de Justiție, și anume, responsabilitatea aparține statului membru în care minorul a prezentat o cerere și în care minorul se află la momentul respectiv. Scopul acestei dispoziții este de a se asigura că procedura de stabilire a statului membru responsabil nu este prelungită inutil și că minorii neînsoțiți beneficiază de un acces rapid la procedurile de stabilire a statutului de protecție internațională. Se introduce o trimitere la interesul superior al minorului în scopul acceptării excepțiilor de la această dispoziție în cazul în care, din circumstanțele individuale, ar putea rezulta faptul că rămânerea minorului pe teritoriul statului membru în care acesta se află ar putea aduce atingere interesului superior al minorului.

Alineatul (4b) se referă la situația în care un minor care a solicitat protecție internațională se află pe teritoriul unui stat membru fără să fi prezentat o cerere în acel stat membru. Conform propunerii, statul membru ar trebui să ofere minorului posibilitatea de a prezenta o cerere în acel stat membru, după ce a informat minorul cu privire la acest drept și la implicațiile care decurg din exercitarea acestuia. Prin urmare, minorul are două opțiuni: fie să solicite protecție internațională în statul membru respectiv, fie să nu o solicite. În cazul în care o cerere este depusă la autoritățile din statul membru respectiv, se aplică situațiile prevăzute la alineatul (4a), și anume statul membru respectiv devine responsabil de examinarea acestei cereri. Astfel, minorul va rămâne în statul membru în care acesta se află, urmând ca cererea să fie examinată în acel stat membru, cu condiția ca această opțiune să corespundă interesului

superior al minorului. Alternativa ar fi ca minorul să fie transferat în statul membru care, conform constatărilor, ține seama la cel mai înalt nivel de interes superior al minorului (ceea ce poate include, dar nu se limitează la acest lucru, faptul că o procedură de examinare a unei cereri de protecție internațională ar putea fi în curs de desfășurare sau încheiată cu o decizie finală etc.).

Cauza C-648/11 nu abordează situația în care un minor decide să nu prezinte o nouă cerere în statul membru în care se află. Totuși, această situație trebuie să fie prevăzută de regulament, pentru a se evita lacunele în ceea ce privește criteriile referitoare la responsabilitate. Conform soluției propuse, statul membru responsabil ar trebui să fie statul în care minorul și-a prezentat cererea cea mai recentă. Această dispoziție are rolul de a garanta că există certitudine privind stabilirea statului membru responsabil, prin introducerea unei prevederi sigure și previzibile. Se adaugă trimiterea la interesul superior al minorului pentru a se asigura, în conformitate cu alineatul (4a), faptul că se evită transferurile care contravin interesului superior al copilului.

Alineatul (4c) vizează garantarea faptului că evaluarea interesului superior al minorului se efectuează prin cooperare între statul membru solicitat și statele membre solicitante, în scopul de a se stabili în comun statul membru responsabil pentru minor și de a se evita conflictele de interese.

Garanțiile acordate minorilor, prevăzute la articolul 6 din Regulamentul 604/2013, se aplică tuturor minorilor care intră sub incidența dispozițiilor cuprinse în acest regulament. Prin urmare, nu a fost considerată necesară o trimitere explicită la dispozițiile articolului 6 cu privire la minorii neînsoțiți care se află într-una dintre situațiile descrise la articolul 8 alineatul (4).

Alineatul (4d) nu prevede un criteriu pentru stabilirea responsabilității, dar prevede o dispoziție care permite statelor membre să se informeze reciproc cu privire la asumarea unei noi responsabilități. Acest lucru permite statului membru care era responsabil anterior pentru desfășurarea unei „proceduri Dublin”, să închidă cazul la nivelul administrației sale interne. Acest lucru este deosebit de relevant pentru evitarea situațiilor în care se abuzează de sistem, a situațiilor în care minorul se deplasează către un alt stat membru, unicul motiv fiind prelungirea șederii sale pe teritoriul UE. Dispoziția este similară celei prevăzute la articolul 17 alineatele (1) și (2) din Regulamentul 604/2013, care prevede aceeași dispoziție privind informarea în ceea ce privește clauza de suveranitate.

- Geometrie variabilă

Prezenta propunere modifică Regulamentul (UE) nr. 604/2013 și are același temei juridic ca acesta, și anume articolul 78 alineatul (2) litera (e) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Titlul V din TFUE nu se aplică Regatului Unit și Irlandei, cu excepția cazului în care aceste două state membre decid contrariul, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și la TFUE.

Dispozițiile Regulamentului 604/2013 sunt obligatorii pentru Regatul Unit și Irlanda, ca urmare a notificării dorinței lor de a participa la adoptarea și la aplicarea acestui regulament, pe baza protocolului menționat anterior. Poziția acestor state membre cu privire la Regulamentul 604/2013 nu afectează eventuala lor participare la regulamentul modificat.

În temeiul Protocolului privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea de către Consiliu a măsurilor care fac obiectul titlului V din TFUE (cu excepția „măsurilor prin care se stabilesc țările terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină o viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre sau a măsurilor privind instituirea

unui model uniform de viză”). Cu toate acestea, dat fiind faptul că Danemarca aplică actualul Regulament Dublin, ca urmare a acordului internațional pe care l-a încheiat cu CE în 2006³, în conformitate cu articolul 3 din acordul menționat, aceasta adresează o notificare Comisiei cu privire la hotărârea sa de a pune în aplicare sau nu conținutul regulamentului modificat.

- Impactul propunerii asupra statelor terțe asociate la sistemul Dublin

În paralel cu asocierea mai multor state terțe la acquis-ul Schengen, Uniunea a încheiat mai multe acorduri de asociere a acestor țări și la acquis-ul Dublin/Eurodac:

- acordul de asociere a Islandei și Norvegiei, încheiat în 2001⁴;
- acordul de asociere a Elveției, încheiat la 28 februarie 2008⁵;
- protocolul de asociere a Principatului Liechtenstein, semnat la 28 februarie 2008⁶.

Pentru crearea de drepturi și obligații între Danemarca – țară care, după cum s-a explicat mai sus, a fost asociată la acquis-ul Dublin/Eurodac printr-un acord internațional – și țările asociate menționate mai sus, au fost încheiate alte două instrumente între Uniune și țările asociate⁷.

În conformitate cu cele trei acorduri menționate anterior, țările asociate acceptă acquis-ul Dublin/Eurodac și dezvoltarea acestuia fără excepții. Acestea nu participă la adoptarea actelor care modifică sau dezvoltă acquis-ul Dublin (prin urmare, nici la prezenta propunere), însă trebuie să adreseze Comisiei, într-un interval de timp dat, o notificare cu privire la hotărârea lor de a accepta sau nu conținutul actului respectiv, odată ce acesta este aprobat de Consiliu și de Parlamentul European. În cazul în care Norvegia, Islanda, Elveția sau Liechtenstein nu acceptă un act de modificare sau de dezvoltare a acquis-ului Dublin/Eurodac, se aplică așa-numita clauză „ghilotină”, iar acordurile respective vor înceta, cu excepția cazului în care comitetul mixt instituit prin acorduri decide contrariul în unanimitate.

³ Acord între Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate în Danemarca sau în oricare alt stat membru al Uniunii Europene și sistemul „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în vederea aplicării efective a Convenției de la Dublin, ediția specială a JO, capitolul 19, volumul 7, p. 271.

⁴ Acord între Comunitatea Europeană, Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-un stat membru, în Islanda sau în Norvegia (ediția specială a JO, capitolul 19, volumul 3, p. 108).

⁵ Acord între Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil să examineze o cerere de azil introdusă într-un stat membru sau în Elveția (JO L 53, 27.2.2008, p. 5).

⁶ Protocol între Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein privind aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul între Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil să examineze o cerere de azil introdusă într-un stat membru sau în Elveția (JO L 160, 18.6.2011, p. 39).

⁷ Protocolul între Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein la Acordul între Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil de examinarea unei cereri de azil introduse într-un stat membru sau în Elveția (încheiat la 24.10.2008, JO L 161, 24.6.2009, p. 8) și Protocolul la Acordul între Comunitatea Europeană, Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind criteriile și mecanismele de determinare a statului responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-un stat membru, în Islanda sau în Norvegia (ediția specială a JO, capitolul 19, volumul 7, p. 266).

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 în ceea ce privește stabilirea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate de minorii neînsoțiți care nu au membri de familie, frați, surori sau rude aflate în mod legal pe teritoriul unui stat membru

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 78 alineatul (2) litera (e),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁸,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁹,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁰ stabilește că statul membru în care minorul neînsoțit a depus cererea de protecție internațională este statul membru responsabil de examinarea acestei cereri.
- (2) După adoptarea Regulamentului (UE) nr. 604/2013, Curtea de Justiție a hotărât în cauza C-648/11 faptul că, atunci când un minor neînsoțit, care nu are nici un membru de familie prezent în mod legal pe teritoriul unui stat membru, a prezentat cereri de azil în mai mult de un stat membru, statul membru în care se află minorul după ce a depus o cerere de azil va fi desemnat drept stat membru responsabil.
- (3) Situația unui minor neînsoțit care nu are nici un membru de familie prezent în mod legal pe teritoriul unui stat membru, care a depus cereri de azil în unul sau mai multe state membre și care se află pe teritoriul unui stat membru fără să fi depus o cerere în acel stat nu a făcut obiectul niciunei hotărâri judecătorești. Pentru a se asigura, în prezentul regulament, dispoziții coerente privind minorii neînsoțiți și pentru a se evita insecuritatea juridică, este necesar să se prevadă, de asemenea, criteriul pentru stabilirea statului membru responsabil într-o astfel de situație.
- (4) Conform hotărârii respective, statul membru responsabil ar trebui să informeze în consecință statul membru în care a fost prezentată prima cerere. Având în vedere dispoziția ca cererea de azil să fie examinată doar de către un singur stat membru,

⁸ JO C , , p. .

⁹ JO C , , p. .

¹⁰ Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (JO L 180, 29.6.2013, p. 31).

statul membru responsabil ar trebui să notifice decizia sa atât statului membru responsabil anterior, statului care desfășoară o procedură pentru determinarea statului membru responsabil sau statului membru care a fost solicitat să preia ori să reprimească minorul, după caz.

- (5) [În conformitate cu articolul 3 și cu articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, aceste state membre și-au notificat dorința de a participa la adoptarea și la aplicarea prezentului regulament.]
- (6) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, nu are obligații în temeiul acestuia și nu face obiectul aplicării sale.
- (7) Regulamentul (UE) nr. 604/2013 ar trebui modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

La articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 604/2013, alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

- „(4a). În cazul în care minorul neînsoțit nu are niciun membru al familiei, frate, soră sau rudă aflată în mod legal într-un stat membru, astfel cum se menționează la alineatele (1) și (2), statul membru responsabil este cel în care minorul neînsoțit a depus o cerere de protecție internațională și în care se află, cu condiția ca acest lucru să fie în interesul superior al minorului.
- (4b). În cazul în care un solicitant, astfel cum este menționat la alineatul (4a), este prezent pe teritoriul unui stat membru fără să fi depus o cerere în acel stat, statul membru respectiv îl informează pe minorul neînsoțit cu privire la dreptul său de a depune o cerere și îi conferă acestuia posibilitatea efectivă de a depune o cerere în acel stat membru.
- În cazul în care minorul neînsoțit la care se face referire în primul paragraf depune o cerere în statul membru în care se află, statul membru respectiv devine responsabil de examinarea cererii, cu condiția ca acest lucru să fie în interesul superior al minorului.
- În cazul în care minorul neînsoțit la care se face referire în primul paragraf nu depune o cerere în statul membru în care se află, statul membru responsabil este statul în care minorul neînsoțit și-a prezentat cea mai recentă cerere, cu excepția cazului în care acest lucru nu este în interesul superior al minorului.
- (4c). Statul membru solicitat să reprimească un minor neînsoțit cooperează cu statul membru în care minorul neînsoțit este prezent, în scopul de a evalua interesul superior al minorului.
- (4d). Statul membru care este responsabil, în temeiul alineatului (4a), informează următoarele state membre, după caz, cu privire la responsabilitatea sa:
- (a) statul membru responsabil anterior;

- (b) statul membru care desfășoară o procedură pentru stabilirea statului membru responsabil;
- (c) statul membru care a fost solicitat să preia minorul neînsoțit;
- (d) statul membru care a fost solicitat să reprimească minorul neînsoțit.

Aceste informații se transmit prin intermediul rețelei electronice de comunicații „DubliNet”, instituită în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1560/2003.”

Articolul 2

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele